

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/239/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6110207910
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Priehoda
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2012:6110207910.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Priehodu, sudcov JUDr. Márie Podhorovej a Mgr. Emy Novodomcovej v právnej veci navrhovateľa SAD Banská Bystrica, a.s., 974 67 Banská Bystrica, Partizánska cesta 97, IČO: 36 052 205 zastúpeného JUDr. Dagmar Ďurčekovou, advokátkou, 974 01 Banská Bystrica, Nám. Slobody 5, proti odporcovi Mesto Banská Bystrica, 975 39 Banská Bystrica, ČSA 26, IČO: 00 313 271 o zaplatenie sumy 27 678,18 Eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28.2.2012 č.k. 10C/103/2010-130 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okresného súdu.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa o zaplatenie 27 678,18 Eur s prísl. zamietol s odôvodnením, že nárok navrhovateľa, ktorý uplatnil voči odporcovi je premlčaný a preto mu nebolo možné vyhovieť. Náhradu trov konania účastníkom okresný súd nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ. Žiadal rozhodnutie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa názoru navrhovateľa nárok navrhovateľa premlčaný nie je pretože v danom prípade mala byť na nárok uplatňovaný navrhovateľom vo vzťahu k odporcovi použitá štvorročná premlčacia lehota podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Bol toho názoru, že právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom treba posúdiť podľa ust. § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka a nie podľa Občianskeho zákonníka, ako vo svojom zrušujúcom uznesení uviedol Krajský súd v Banskej Bystrici. Poukazoval na to, že predmetným návrhom uplatnil navrhovateľ nárok na zaplatenie finančnej čiastky, ktorá predstavuje náklady vynaložené na udržiavane trolejovej dráhy, ktorú bol povinný udržiavať odporca ako vlastník v nadväznosti na ust. zák. č. 164/1996 Z.z. v znení noviel. Podľa ust § 2 ods. 5 citovaného zákona prevádzkovaním dráhy sa rozumejú činnosti, ktorými sa zabezpečuje a obsluhuje dráha a organizuje doprava na dráhe. Podľa ust. § 16 ods. 1 citovaného zákona vlastník dráhy je povinný udržiavať dráhu tak, aby bola prevádzkyschopná a aby bol možný styk s inými dráhami. Trolejová dráha bola vo vlastníctve troch subjektov, pričom udržiavanie dráhy bolo možné zabezpečiť len tak, že v prevádzkyschopnom stave ju navrhovateľ udržiaval celú t.j. aj časti dráhy vo vlastníctve tretích subjektov. Navrhovateľ tak vykonal činnosti vo verejnom záujme, lebo trolejbusová dráha slúžila aj slúži na zabezpečenie dopravy verejnosti v konkrétnom prípade Mesta Banská Bystrica. Takto mal byť

predmetný vzťah aj posudzovaný, preto nesúhlasil s tým tvrdením, že by malo ísť o spoluvlastníctvo viacerých subjektov k trolejovej dráhe. Mesto ako celok územnej samosprávy nevykonávalo a nevykonáva činnosti súvisiace s trolejbusovou dráhou, ale vždy za účelom zabezpečenia základných prepravných potrieb obyvateľov Mesta Banská Bystrica. Žiadali preto rozhodnúť v zmysle podaného odvolania.

Odporca v písomnom vyjadrení na odvolanie navrhovateľa žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. V dôvodoch odvolania poukazoval odporca na to, že Mesto Banská Bystrica v roku 2006 zabezpečovalo jednu zo základných povinností voči svojim obyvateľom uloženú zákonom č. 369/1990 Zb. § 1 ods. 2 druhej vety v tom, že základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov a to zmluvou o výkone vo verejnom záujme podľa § 15 v spojení s § 30 zák. č. 168/1996 Z.z. v znení platnom do 31.1.2007. Mesto zabezpečovalo, plnilo si samosprávnú funkciu a uspokojovalo záujmy verejnosti vo verejnom záujme v plnom rozsahu zazmluvnených výkonov vo verejnom záujme v roku 2006 autobusovou dopravou. Trolejbusová doprava je len alternatíva dopravy a navrhovateľ SAD Banská Bystrica a.s. v roku 2006 nemal platnú licenciu na prevádzkovanie trolejbusovej dopravy na území Mesta Banská Bystrica. Odporca je preto názoru, že záväzkový vzťah nepodlieha režimu Obchodného zákonníka podľa § 261 ods. 2. Touto časťou zákona sa spravujú záväzkové vzťahy medzi štátom a samosprávnou územnou jednotkou, alebo právnickou osobou zariadenou zákonom ako verejnoprávna inštitúcia, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb, alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti. Odporca, teda Mesto Banská Bystrica na rok 2005 mal uzatvorenú zmluvu o výkone vo verejnom záujme č. 110/2005/RDKS uzatvorenú podľa § 15 zák., č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave a v znení neskorších predpisov, § 30 zákona č. 164/1996 Z.z. o dráhach v znení neskorších predpisov a v zmysle § 261 a 269 Obch. zák. v platnom znení. Na rok 2006 takáto zmluva s navrhovateľom uzavretá nebola. Povinnosť udržiavať trolejbusovú dráhu v zmysle § 16 ods. 1 zák. č. 164/1996 Z.z. nie je zabezpečením verejných potrieb. Vlastník dráhy je povinný udržiavať dráhu tak, aby bola prevádzkyschopná a aby bol umožnený styk s inými dráhami. V citovanom ustanovení § 16 ods. 1 zák. č. 164/1996 Z.z. nie je prevádzkyschopnosť dráhy podmienená zabezpečením verejných potrieb. Chýba teda základný predpoklad toho, aby bolo možné nárok navrhovateľa posudzovať v zmysle ust. Obchodného zákonníka a tým aj vzťahovať na danú vec premlčaciu lehotu v trvaní 4 rokov. Rozhodnutie súdu prvého stupňa preto považoval odporca za správne.

Krajský súd preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a tento v zmysle ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. potvrdil.

V zmysle ust. § 212 ods. 1 odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný. Je tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v ods. 2 až 7 § 13 ods. 1 O.s.p..

Odvolací súd bol toho názoru, že okresný súd v danej veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, a keďže pre doplnenie dokazovania v zmysle ust. § 213 ods. 2 a nasl. O.s.p. neboli splnené zákonné podmienky, vychádzal krajský súd zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa.

V zmysle ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podstatnou námietkou podaného odvolania navrhovateľ proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa bola okolnosť, že právny vzťah medzi navrhovateľom a odporcom bolo treba posudzovať podľa ust. § 261 ods. 2 Obch. zák.. Premlčanie nároku preto bolo nutné posudzovať podľa predpisov platných pre obchodno-právne vzťahy a to podľa ust. § 387 až 397 Obch. zák..

V zmysle ust. § 261 od. 2 Obch. zák. touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi štátom, samosprávnou územnou jednotkou, alebo právnickou osobou zriadenou zákonom ako verejnoprávna inštitúcia, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb, alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti. Na tento účel sa za štát považujú aj štátne organizácie, ktoré nie sú podnikateľmi pri uzavieraní zmlúv, z ktorých obsahu vyplýva, že ich obsahom je uspokojovanie verejných potrieb.

Na to, aby záväzkový vzťah podliehal režimu Obchodného zákonníka musí byť okrem požiadaviek kladených na subjekty záväzkového vzťahu splnená aj ďalšia požiadavka a to, aby sa záväzkový vzťah týkal zabezpečenia verejných potrieb, alebo vlastnej prevádzky. To znamená, že z hľadiska predmetu záväzkového vzťahu na strane podnikateľa musí ísť o výkon jeho podnikateľskej činnosti a z hľadiska druhej strany záväzkového vzťahu musí ísť o zabezpečenie verejných potrieb, alebo vlastnej prevádzky. Uvedené požiadavky, ktoré doplňujú kritériom kladené na subjekty musia byť zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti už pri vzniku záväzkového vzťahu. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi navrhovateľom a odporcom bola na rok 2005 uzatvorená zmluva o výkone vo verejnom záujme č. 110/2005/RDKS v zmysle § 15 zák. č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a § 30 zák. č. 164/1996 o dráhach v znení neskorších predpisov a v zmysle § 261 a 269 Obch. zák.. Zmluva bola uzatvorená v záujme zabezpečenia prepravných potrieb osôb a služieb v prospech verejnosti a úpravy právnych a finančných vzťahov pre vykonávanie mestskej verejnej dopravy v Banskej Bystrici na území Mesta Banská Bystrica. Zmluva bola uzatvorená na dobu určitú do 31.12.2005.

Na rok 2006 takáto zmluva medzi navrhovateľom a odporcom uzatvorená nebola, lebo mestská hromadná doprava v Meste Banská Bystrica sa uskutočňovala prostredníctvom autobusovej dopravy s iným právnym subjektom. Pre zabezpečovanie verejných potrieb medzi navrhovateľom a odporcom nebola uzatvorená žiadna zmluva, z ktorej by mohol vyplývať určitý záväzkový vzťah, ktorý by mohol podliehať pod ust. § 261 ods. 1 Obch. zák..

Navrhovateľ svoj nárok odôvodňoval tým, že udržiaval trolejovú dráhu tak, aby bola prevádzkyschopná a aby bol umožnený styk s inými dráhami. Takúto činnosť považoval za zabezpečovanie verejných potrieb.

Ako vyplýva z ust. § 16 ods. 1 zák. č. 164/1996 Z.z. vlastník dráhy je povinný udržiavať dráhu tak, aby bola prevádzkyschopná a aby bol umožnený styk s inými dráhami.

K tomu treba uviesť, že navrhovateľ v podanom návrhu uviedol, že v Meste Banská Bystrica je vybudovaná trolejbusová dráha, ktorá bola v čase rozhodnom pre uplatňovaný nárok vo vlastníctve troch subjektov. Navrhovateľ bol výlučne vlastníkom 87,2% z celkovej trolejbusovej dráhy na území Mesta Banská Bystrica a túto navrhovateľ vlastnil spoločne s ďalšími dvomi subjektami právnickými osobami a to Dopravným podnikom Mesta Banská Bystrica, a.s., so sídlom Kremnička 53, ktorý vlastnil trolejbusovú dráhu v pomere 2,8% z celkovej trolejbusovej dráhy na území mesta Banská Bystrica a odporcom Mestom Banská Bystrica, ktorý vlastnil trolejbusovú dráhu v pomernej časti 10%. Sám navrhovateľ teda určil podiel na celkovej trolejbusovej dráhe v Meste Banská Bystrica podľa toho, ako to pripadalo na jednotlivé subjekty.

Ak trolejbusovú dráhu v Meste Banská Bystrica bolo treba chápať ako jeden celok, potom možno vyvodiť, že jednotlivé podiely na celkovej trolejbusovej dráhe predstavujú určitý spoluvlastnícky podiel u nej ako celku. Aj sám navrhovateľ priznal, že dráhu bolo potrebné udržiavať ako celok, teda aj tie časti, ktoré mu vlastnícky nepatrili. Preto aj požadoval zaplatenie pomernej časti nákladov vynaložených na údržbu a zachovanie časti trolejbusovej dráhy v Banskej Bystrici za podiel patriaci odporcovci v roku 2006, v ktorom období nebola prevádzkovaná trolejbusová doprava.

Krajský súd zastáva názor, že medzi navrhovateľom a odporcom na rok 2006 nebol uzatvorený žiadny záväzkový vzťah, v ktorý by bolo možné podriaďiť pod ust. § 261 ods. 2 Obch. zák.. Len zo samotného ustanovenia § 16 ods. 1 zák. o dráhach č. 164/1996 Z.z. nemožno vyvodiť, že v danom prípade ide o

obchodnoprávny záväzkový vzťah keďže takýto vytvorený nebol a medzi odporcom a navrhovateľom nebola uzatvorená žiadna dohoda, predmetom ktorej by bola údržba a zachovanie časti trolejbusovej dráhy v Banskej Bystrici vlastnícky patriacej odporcovi.

Ak záväzkový vzťah medzi navrhovateľom a odporcom v zmysle ust. § 261 ods. 2 Obch. zák. nevznikol, nemožno potom ani prihliadať na to, že by sa nárok uplatnený navrhovateľom voči odporcovi mal premlčovať v štvorročnej premlčacej lehote danej Obchodným zákonníkom.

Ak podľa tvrdenia samotného navrhovateľa v rámci udržiavania trolejbusovej dráhy v Banskej Bystrici nebolo možné oddeliť udržiavanej časti trolejbusovej dráhy vo výlučnom vlastníctve navrhovateľa a časti trolejbusovej dráhy vo vlastníctve ostatných dvoch vlastníkov dráhy, tak potom možno vyvodiť záver, že v danom prípade išlo o spoluvlastnícky vzťah v zmysle ust. § 137 Obč. zák..

Ak teda navrhovateľ vykonal činnosti na udržiavanie trolejbusovej dráhy aj na úkor ostatných dvoch subjektov, potom v zmysle uvedeného mal požadovať náhradu od ostatných, ak tieto náklady bolo potrebné účelne vynaložiť za zabezpečenie chodu celej trolejbusovej dráhy. V takom prípade však mal uplatniť svoj nárok v trojročnej premlčacej lehote podľa Obč. zák., čo sa nestalo a preto nárok navrhovateľa správne považoval okresný súd za premlčaný.

Odvolať navrhovateľa nepovažoval krajský súd za dôvodné a preto rozhodnutie súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. potvrdil.

Navrhovateľ v odvolacom konaní úspech nemal. Odporca mal v odvolacom konaní úspech. Trovy odvolacieho konania mu nevznikli a preto v zmysle ust. § 242 ods. 1 O.s.p. krajský súd odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, aj keby ich právo na ich náhradu v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p. mal.

Rozhodnutie senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.